

Svenska folkets bedömning av risken för en större reaktorolycka i Sverige 1986 - 2008

Forskningsprojektet
ENERGIOPINIONEN I SVERIGE

Per Hedberg
Sören Holmberg
april 2009

Samhälle Opinion Massmedia (SOM) är en frågeundersökning som sedan 1986 genomförs varje höst av olika forskningsprojekt vid Statsvetenskapliga institutionen, CEFOS och Institutionen för journalistik och masskommunikation vid Göteborgs universitet. Undersökningen med frågor om energi och kärnkraft har tidigare finansierats av Statens kärnavfallsnämnd (SKN), Statens kärnkrafts inspektion (SKI) och sedan 1999 av *Energimyndigheten*.

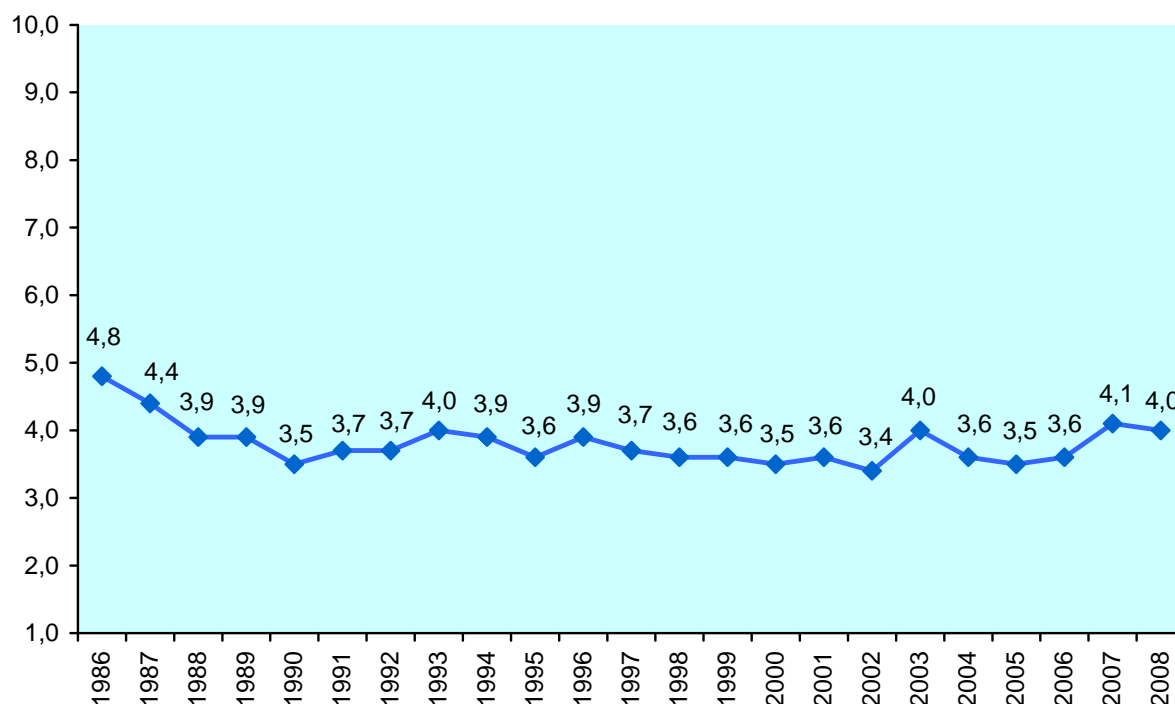
Tabell 1 Risken för en större reaktorolycka i ett kärnkraftverk i Sverige (procent och medeltal)

fråga: ”Vad anser Du om följande risker som har diskuterats i samband med kärnkraften? Hur stor är risken för en större olycka med radioaktivt utsläpp i ett kärnkraftverk i Sverige?”

	mycket liten risk									mycket stor risk	summa procent	antal personer	medeltal
	1	2	3	4	5	6	7	8	9				
1986	20	12	11	6	15	6	5	7	2	16	100	1548	4,8
1987	21	11	15	8	16	5	5	6	3	10	100	1577	4,4
1988	23	15	17	7	15	4	4	6	2	7	100	1530	3,9
1989	26	16	14	7	13	3	5	6	2	8	100	1505	3,9
1990	31	15	17	7	12	3	3	4	1	7	100	1479	3,5
1991	31	14	13	6	14	5	4	4	2	7	100	1448	3,7
1992	26	15	16	9	15	3	4	4	1	9	100	1795	3,7
1993	22	16	17	7	13	5	5	4	2	7	100	1792	4,0
1994	25	16	15	7	12	5	5	5	2	8	100	1617	3,9
1995	26	18	17	7	12	4	5	4	1	6	100	1716	3,6
1996	22	16	18	8	12	5	5	5	2	7	100	1649	3,9
1997	23	15	19	8	14	6	5	4	2	4	100	1615	3,7
1998	27	18	16	8	13	4	4	4	2	4	100	1684	3,6
1999	24	17	18	8	13	4	5	5	2	4	100	1592	3,6
2000	27	16	17	7	13	5	5	4	2	4	100	1592	3,5
2001	25	15	19	8	15	4	3	5	1	5	100	1619	3,6
2002	24	19	18	8	15	5	4	3	1	3	100	1637	3,4
2003	21	15	16	8	15	7	6	5	2	5	100	1718	4,0
2004	24	19	17	7	13	5	4	4	1	5	100	1645	3,6
2005	23	20	17	8	14	5	4	4	1	4	100	1615	3,5
2006	23	17	18	8	15	6	4	5	1	3	100	1541	3,6
2007	16	16	18	9	16	7	6	5	2	5	100	1553	4,1
2008	17	17	17	9	15	7	6	5	1	6	100	1526	4,0

Kommentar: Resultaten omfattar enbart svarspersoner som kryssat för något svarsalternativ. Andelen personer som inte besvarat frågan varierar mellan 3 – 8 procent under åren.

Figur 1 Risken för en reaktorolycka i ett kärnkraftverk i Sverige (medeltal på en skala från mycket lite risk, 1 till mycket stor risk, 10)

Tabell 2 Risken för en större reaktorolycka i ett kärnkraftverk i Sverige efter social grupptillhörighet 1986-2008 (medeltal)

	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07	08
<i>kön</i>																							
man	4,0	3,7	3,2	3,2	2,9	3,0	3,1	3,4	3,1	3,0	3,4	3,2	2,9	3,1	3,0	2,9	2,9	3,3	3,0	3,0	3,1	3,6	3,5
kvinnor	5,6	5,0	4,7	4,7	4,1	4,5	4,4	4,5	4,7	4,3	4,4	4,2	4,2	4,2	4,1	4,3	4,0	4,7	4,3	4,0	4,2	4,6	4,5
<i>ålder</i>																							
15-30	4,7	4,2	4,0	4,2	3,5	3,8	3,5	3,8	3,9	3,6	3,8	3,5	3,4	3,5	3,9	3,6	3,3	3,9	3,4	3,5	3,9	4,0	3,9
31-60	4,8	4,5	4,0	3,9	3,4	3,5	3,7	4,0	3,8	3,8	3,8	3,7	3,5	3,6	3,5	3,7	3,5	4,0	3,5	3,5	3,7	4,1	3,9
61-85	5,0	4,4	4,0	3,7	3,6	4,0	4,2	4,3	4,0	3,3	4,3	3,7	3,7	3,9	3,4	3,5	3,5	4,2	3,9	3,6	3,5	4,2	4,3
<i>utbildning</i>																							
grundnivå/obl. nivå	5,2	--	4,2	3,9	3,7	4,0	4,1	4,4	4,1	3,6	4,3	3,9	3,8	4,0	3,9	3,8	3,7	4,4	4,0	3,7	3,8	4,6	4,6
mellannivå	4,6	--	3,8	3,9	3,4	3,5	3,6	3,9	3,8	3,7	3,8	3,7	3,4	3,6	3,5	3,5	3,4	4,0	3,5	3,5	3,7	4,0	4,0
universitet/högsk	4,1	--	4,0	4,0	3,4	3,5	3,6	3,7	3,5	3,4	3,6	3,4	3,4	3,3	3,3	3,5	3,2	3,5	3,4	3,4	3,5	3,9	3,7
<i>bostadsort</i>																							
ren landsbygd	5,8	5,3	4,6	4,6	4,0	4,3	4,0	4,3	4,4	4,3	4,6	4,2	3,7	4,3	4,0	4,0	3,5	4,3	4,2	3,4	3,8	4,2	4,2
mindre tätort	4,7	4,5	3,9	4,0	3,5	3,8	4,0	4,0	3,6	3,8	3,8	3,4	3,4	3,4	3,5	3,7	3,6	4,1	3,8	3,6	3,5	4,3	4,2
stad, större tätort	4,5	4,0	3,8	3,5	3,1	3,6	3,5	3,8	3,5	3,1	3,6	3,4	3,5	3,6	3,4	3,5	3,3	3,9	3,4	3,5	3,6	4,1	3,9
de tre storstäderna	4,5	4,1	3,7	4,3	3,6	3,5	3,7	4,0	3,7	3,5	3,6	3,5	3,4	3,8	3,6	3,5	3,4	4,0	3,6	3,7	3,8	3,8	4,1
<i>riksområde</i>																							
stockholms län	4,5	4,3	3,8	4,0	3,4	3,6	3,7	4,3	3,6	3,5	3,6	3,7	3,5	3,5	3,5	3,5	3,4	3,8	3,5	3,6	3,6	4,1	3,8
östra mellansv	4,6	4,5	3,8	3,9	3,3	3,8	3,9	3,8	3,7	3,6	3,8	3,6	3,7	3,4	3,4	3,7	3,5	4,2	3,5	3,5	3,8	4,3	3,7
småland & gotland	5,0	4,1	4,1	4,1	3,6	3,3	3,4	4,0	4,1	3,4	4,3	4,0	3,3	3,7	3,6	3,6	3,2	4,0	3,7	3,5	3,6	4,3	4,2
sydsverige	4,0	3,6	3,4	3,1	2,9	3,0	3,4	3,5	3,5	3,2	3,6	3,3	2,9	3,3	2,8	3,2	3,0	3,5	3,5	3,0	3,3	3,5	4,0
västsverige	5,1	4,5	4,0	4,1	3,5	3,8	3,7	4,0	3,9	3,6	4,1	3,7	3,6	3,9	3,7	3,6	3,5	4,0	3,8	3,4	3,5	3,9	4,2
norra mellansv	5,6	4,9	4,6	4,2	4,4	4,4	4,0	4,3	4,3	4,0	4,4	3,7	3,6	3,9	3,8	3,6	4,0	4,3	3,8	3,8	4,1	4,3	4,5
mellersta norrland	5,0	4,9	4,7	3,9	3,1	3,6	3,7	4,2	4,6	4,3	3,9	4,2	4,3	3,6	4,0	3,9	3,6	4,9	3,6	4,0	4,3	4,7	4,6
övre norrland	5,1	4,8	4,1	4,4	4,1	4,1	3,9	4,4	4,5	4,1	4,0	3,8	3,8	3,9	4,2	4,3	3,7	4,4	3,7	3,9	3,6	4,1	3,9
<i>familjeklass</i>																							
arbetarhem	5,1	4,4	4,1	4,0	3,8	3,8	3,8	4,4	4,2	3,9	4,2	4,0	3,8	3,8	3,8	3,9	3,7	4,3	4,0	3,6	3,9	4,3	4,2
jordbrukarhem	6,5	6,4	5,3	4,7	4,9	5,1	5,0	5,3	4,9	4,8	5,7	5,3	4,1	5,2	3,7	4,6	4,7	5,1	4,6	3,5	4,1	5,3	4,6
tjänstemannahem	4,3	4,1	3,7	3,7	3,1	3,5	3,5	3,4	3,2	3,5	3,2	3,3	3,6	3,2	3,4	3,3	3,8	3,2	3,5	3,7	3,8	4,0	4,0
högre tj.m hem	3,8	4,1	3,4	3,4	3,0	3,1	3,4	3,3	3,3	3,2	3,1	3,1	2,8	2,8	3,0	3,0	2,9	3,1	3,1	3,1	3,2	3,6	3,1
företagarhem	4,7	4,6	3,8	4,2	3,0	3,5	3,3	3,8	3,5	3,3	3,2	3,7	3,2	3,6	3,5	3,5	2,9	3,7	2,9	3,6	3,4	3,9	3,8
<i>hushållsinkomst</i>																							
mycket låg	5,8	5,0	4,7	4,5	4,0	4,6	4,7	5,1	4,6	4,2	4,9	4,3	4,1	4,1	4,3	4,4	4,0	4,7	4,5	4,0	4,3	4,9	4,9
ganska låg	5,1	4,8	4,5	4,2	3,6	3,9	3,9	4,4	3,7	3,6	4,2	4,0	3,7	4,0	3,9	3,7	3,3	4,2	3,5	3,7	3,7	4,3	4,3
medel	4,8	4,2	3,6	3,9	3,3	3,7	3,6	4,0	3,7	3,6	3,8	3,4	3,5	3,5	3,4	3,6	3,4	3,8	3,7	3,5	3,9	4,1	4,1
ganska hög	4,2	4,2	3,8	4,0	3,4	3,2	3,4	3,5	3,6	3,2	3,6	3,3	3,1	3,5	3,4	3,6	3,3	3,7	3,3	3,2	3,4	4,0	3,4
mycket hög	3,8	3,9	3,3	3,3	3,0	2,9	3,1	3,3	3,0	2,9	2,9	2,8	2,9	3,0	3,1	3,0	3,0	3,5	3,0	3,0	3,1	3,3	3,3
<i>fackförening</i>																							
LO	5,0	4,4	4,0	3,9	3,6	3,7	3,9	4,2	3,9	3,8	4,2	3,8	3,8	3,8	3,6	3,7	3,6	4,3	4,0	3,7	3,7	4,2	4,2
TCO	4,3	4,1	3,9	3,7	3,3	3,6	3,4	3,4	3,5	3,3	3,6	3,5	3,3	3,6	3,4	3,5	3,4	3,8	3,4	3,5	3,7	4,2	4,1
SACO	3,5	4,2	3,7	3,9	3,5	3,5	3,4	3,9	3,4	3,5	3,3	3,2	3,0	3,4	3,0	3,4	3,2	3,4	3,1	3,2	3,5	3,9	3,4
totala	4,8	4,4	3,9	3,9	3,5	3,7	3,7	4,0	3,9	3,6	3,9	3,7	3,6	3,6	3,5	3,6	3,4	4,0	3,6	3,5	3,6	4,1	4,0

Kommentar: Personer som inte besvarat frågan ingår ej i procentbasen. I tabellen redovisas medeltalen på en skala där 1 står för mycket liten risk och 10 står för mycket stor risk. Den femstelliga inkomstvariabeln bygger på en fråga om svarsperonernas hushållsinkomst. Genom åren har nivån i de olika svarsalternativen räknats upp och antalet svarsalternativ varierat. I tabellen har inkomstvariabeln sökts konstruerats så att om möjligt varje kategori innehåller ungefär lika antal svars personer. Indelningen av riksområden har utförts enligt följande: Östra Mellansverige - Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Örebro och Västmanlands län; Småland och Gotland - Jönköpings, Kronobergs, Kalmar och Gotlands län; Sydsverige - Blekinge och Skåne län; Västsverige - Halland och Västra Götalands län; Norra Mellansverige - Värmlands, Kopparbergs och Gävleborgs län; Mellerst Norrland - Västernorrlands och Jämtlands län; Övre Norrland - Västerbottens och Norrbottens län.

Tabell 3 Risken för en större reaktorolycka i ett kärnkraftverk i Sverige efter politisk grupptillhörighet 1986-2008 (medeltal)

	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07	08
<i>partisympati</i>																							
V	6,3	5,2	5,1	4,7	4,4	5,3	4,5	5,1	4,7	4,3	4,3	4,3	4,2	4,3	4,2	4,1	4,0	4,9	4,4	4,0	4,3	4,5	5,4
S	4,6	4,1	3,7	3,9	3,5	3,5	3,9	4,0	3,9	3,3	3,8	3,5	3,5	3,6	3,5	3,5	3,5	4,0	3,7	3,6	3,8	4,3	4,5
MP	6,3	5,6	5,6	5,2	4,6	5,2	5,5	5,4	5,4	4,9	4,8	4,9	4,3	4,9	5,0	5,2	4,6	5,1	4,6	4,7	4,9	5,0	4,5
C	6,9	6,3	4,9	4,7	5,0	5,1	4,8	4,9	5,0	4,3	5,0	4,6	4,5	4,9	4,0	4,1	4,0	4,7	4,2	4,1	3,9	4,7	4,5
FP	4,3	4,0	3,2	3,7	2,9	3,4	3,1	3,9	3,2	3,0	3,4	3,5	3,2	3,4	3,1	3,3	3,0	3,3	2,8	3,1	3,1	3,7	3,2
KD	5,9	6,6	5,0	5,0	3,7	3,8	4,8	4,9	3,6	3,4	4,7	4,6	3,6	3,8	3,4	3,5	3,6	3,9	3,8	3,2	3,7	3,7	4,7
M	3,6	3,4	2,9	2,9	2,5	2,7	3,0	3,0	2,9	2,7	2,9	3,0	2,5	2,7	2,7	2,8	2,6	3,2	2,7	2,9	3,0	3,2	3,2
NYD	--	--	--	--	--	3,6	3,3	3,6	3,6	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
SD	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3,9
Övriga	5,3	5,4	4,0	3,4	3,8	4,0	4,0	4,4	4,6	4,3	4,2	4,3	4,0	4,0	3,4	3,7	3,0	4,2	3,8	3,5	3,2	4,3	3,6
<i>vänster-höger dim.</i>																							
klart till vänster	5,0	4,2	4,7	5,0	4,5	3,9	4,7	4,4	4,5	3,9	4,2	4,4	4,3	4,6	4,1	4,1	3,7	4,9	4,0	4,0	4,5	4,4	4,7
något till vänster	4,3	4,2	3,9	3,8	3,5	3,8	3,7	4,0	3,8	3,7	3,0	3,6	3,6	3,6	3,9	3,8	3,6	4,2	3,7	3,6	3,7	4,3	4,3
varken eller	5,5	4,9	4,2	4,2	4,0	4,1	4,0	4,5	4,5	4,0	4,4	4,2	3,9	4,2	3,8	4,0	3,9	4,3	4,2	3,9	4,0	4,5	4,3
något till höger	4,5	4,2	3,5	3,6	3,0	3,2	3,3	3,4	3,2	3,1	3,2	3,2	3,0	3,0	3,1	2,9	3,0	3,3	3,0	3,1	3,2	3,6	3,5
klart till höger	3,5	3,6	3,2	2,7	2,3	3,0	2,7	2,9	2,7	2,7	3,0	2,4	2,5	2,6	2,5	2,8	2,6	3,0	2,8	2,5	2,8	3,1	3,1
<i>grön-grå dimension</i>																							
klart gröna hållet	--	--	--	--	4,7	4,6	4,7	5,0	4,9	--	--	--	4,8	4,8	4,2	4,7	--	--	4,5	4,6	4,9	4,7	5,0
något gröna hållet	--	--	--	--	3,8	3,7	3,9	3,9	4,0	--	--	--	3,8	3,9	4,0	3,9	--	--	3,9	3,8	3,8	4,1	4,2
varken grön/grå	--	--	--	--	3,3	3,5	3,3	3,7	3,6	--	--	--	3,4	3,5	3,5	3,5	--	--	3,6	3,5	3,7	4,1	4,0
något gråa hållet	--	--	--	--	2,4	2,6	2,8	3,3	3,0	--	--	--	2,5	2,8	2,7	2,5	--	--	3,0	2,8	2,9	3,4	3,2
klart åt gråa hållet	--	--	--	--	2,4	2,4	2,5	2,2	2,6	--	--	--	2,5	2,2	2,4	2,9	--	--	2,3	2,3	2,7	3,2	3,0
<i>politiskt intresse</i>																							
mycket intresserad	3,8	4,8	3,7	3,7	3,0	3,0	3,7	3,4	3,4	3,4	3,6	3,3	3,1	3,5	3,5	2,8	3,1	3,6	3,5	3,3	3,6	4,2	3,7
ganska intresserad	4,4	4,0	3,7	3,8	3,2	3,5	3,6	3,9	3,6	3,4	3,6	3,5	3,4	3,5	3,3	3,5	3,3	3,9	3,5	3,3	3,6	3,9	4,0
inte särskilt intr.	5,1	4,7	4,2	4,1	3,8	3,9	3,8	4,1	4,3	3,7	4,2	3,8	3,7	3,7	3,7	3,8	3,7	4,1	3,8	3,7	3,7	4,1	4,3
inte alls intr.	5,6	4,9	4,1	4,8	4,0	4,3	4,6	4,7	4,5	4,6	4,3	4,5	4,3	4,3	3,9	4,3	3,7	4,4	3,9	3,7	4,4	5,1	3,9
<i>politikerförtroende</i>																							
stort förtroende	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3,3	3,5	3,6	3,5	3,4	3,8	3,6	3,3	3,6	3,8	3,7
ganska litet förtr.	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3,6	3,6	3,5	3,6	3,4	4,1	3,6	3,6	3,6	4,2	4,2
mycket litet förtr.	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3,7	4,1	3,6	3,9	3,5	4,1	3,9	3,6	3,8	4,5	4,4
<i>kärnkraftsåsikt</i>																							
avveckla kärnkraft	5,2	5,0	4,6	4,6	4,1	4,4	4,2	4,5	4,6	4,1	4,5	4,1	3,9	4,2	4,2	4,5	4,2	5,2	4,6	4,7	4,8	5,2	5,3
använd kärnkraft	2,0	2,1	1,8	1,9	1,8	1,8	1,8	2,1	1,8	1,8	2,1	2,2	2,1	2,2	2,3	2,4	2,4	2,8	2,5	2,6	2,6	3,0	3,1
samtliga	4,8	4,4	3,9	3,9	3,5	3,7	3,7	4,0	3,9	3,6	3,9	3,7	3,6	3,6	3,5	3,6	3,4	4,0	3,6	3,5	3,6	4,1	4,0

Kommentar: Personer som inte besvarat frågan ingår ej i procentbasen. I tabellen redovisas medeltalen på en skala där 1 står för mycket liten risk och 10 står för mycket stor risk. Måttet på den gröna dimensionen bygger på en fråga om ett miljövänligt samhälle. Frågan är formulerad som ett förslag där svarspersonerna ombeds bedöma om förslaget är mycket bra, ganska bra, varken bra eller dåligt, ganska dåligt eller mycket dåligt. Frågeformulering var: "Satsa på ett miljövänligt samhälle även om det innebär låg eller ingen tillväxt". Skalan från "mycket bra förslag" till "mycket dåligt förslag" har i tabellen omtolkats till ytterpunkter på en grön-grå dimension där "mycket bra förslag" motsvarar "klart åt det gröna hållet" och "mycket dåligt förslag" motsvarar "klart åt det gråa hållet". När det gäller frågan om kärnkraftsåsikt skiljer sig frågeformuleringen år 2000 - 2004 något åt från formuleringen åren 1996-1999. Svartalernativet "avveckla kärnkraften senast till år 2010" ändrades 2005 till "avveckla kärnkraften snarast". Svartalernativet "avveckla kärnkraften senast till år 2010" ändrades 2005 till "avveckla kärnkraften snarast". När det gäller frågan om politikerförtroende har svarkategorierna "mycket stort förtroende" och "ganska stort förtroende" slagits samman till "stort förtroende" i tabellen.

Tabell 4 Risken för en större reaktorolycka i ett kärnkraftverk i Sverige och massmediekonsumtion 1986-2008 (medeltal)

	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07	08
<i>läser morgonpress</i>																							
dagligen																							
5-6 ggr/vecka																							
3-4 ggr/vecka																							
1-2 ggr/vecka																							
mer sällan																							
aldrig/ej svar																							
<i>läser kvällspress</i>																							
dagligen																							
5-6 ggr/vecka																							
3-4 ggr/vecka																							
1-2 ggr/vecka																							
mer sällan																							
aldrig/ej svar																							
<i>lyssnar på Ekot</i>																							
dagligen																							
5-6 ggr/vecka																							
3-4 ggr/vecka																							
1-2 ggr/vecka																							
mer sällan																							
aldrig/ej svar																							
<i>ser Rapport/Aktuellt</i>																							
dagligen																							
5-6 ggr/vecka																							
3-4 ggr/vecka																							
1-2 ggr/vecka																							
mer sällan																							
aldrig/ej svar																							
<i>ser Nyheterna</i>																							
dagligen																							
5-6 ggr/vecka																							
3-4 ggr/vecka																							
1-2 ggr/vecka																							
mer sällan																							
aldrig/ej svar																							
samtliga	4,8	4,4	3,9	3,9	3,5	3,7	3,7	4,0	3,9	3,6	3,9	3,7	3,6	3,6	3,5	3,6	3,4	4,0	3,6	3,5	3,6	4,1	4,0

Arbete pågår

Kommentar: Personer som inte besvarat frågan ingår ej i procentbasen. I tabellen redovisas medeltalen på en skala där 1 står för mycket liten risk och 10 står för mycket stor risk.